

בעזוהשי"ת

גלי מסכתא

הוכן ע"י ת"ח א' מיקירי ירושלים והופץ על ידי כולל עיון הדף
עיקר כללי מסקנת הסוגיות [ומקורות]

מיועד לאלו שלמדו הסוגיא לתועלת חזרה מקוצרת ושינון

מסכת חולין

כללים לשימוש

[] = מקור או טעם הדבר
() = הוספת פרט או תוספת ביאור
להל' = להלכה (כמובן לא למעשה)
מדאו' = מדאורייתא
לרש"י = שיטת רש"י כשתוס' חולקין - עי' בספר סיכומי גפ"ת את שיטת
תוס' (וגם לעיקרי החידושים שבתוס')

בפעם הראשונה כדאי לדקדק מאד בדברי הסיכום כדי לתפוס מלא המובן לאור מה
שלמדת בפנים הגמרא, ואח"כ לחזור בקלות הרבה פעמים שיהיו מחודדין בפיך.

נא להכניס השמטות החשובות בעיניך
נא להעיר הערות

©

כל הזכויות שמורות
תש"ס

כתובת להערות :
גפ"ת, רח' חזון איש 36
פעיה"ק ירושלים תובב"א
טל : 571-2016 (02)

פ"ז גיד הנשה

גמ' פט: - צב.

למשנתנו יש בגידין בנ"ט

גיד בא אחרי יצירת העובר [לרש"י - נוצר שלא על הכף] ויכול לחול על איסור טמאה כר"י [איסורו בבני נח] אבל לא על וולד קדשים למ"ד במעי אמן קדושים [כרת] וחל בבכור, בוולד קדשים למ"ד בהוייתן קדושים [רש"י - נוהג בשליל, בב"א בלידה]

ר' חייא בר יוסף - אין איסור בעולה, לר' יוחנן יש -
לר"פ לל"ק לכו"ע מעלים למזבח ולוקה על אכילתו
לל"ב לכו"ע אסור להעלותו בפנ"ע אלא במחובר
לר"ג בר יצחק מח' אי מותר להעלות במחובר כרבי [את הכל, רב חסדא - לא יאכלו בני"י - אבל מזבח כן (רש"י - אפי' בפנ"ע)] או אסור כרבנן [ממשה ישראל] וחולצו לתפוח [הקריבהו נא לפחתך]

עצמות גידים דהיתרא וטלפים שפרשו מן העולה לרבי אם עלו ירדו, לרבנן יעלו אבל לא יחזרו משנתעכלו [והבשר והדם]

{ גוזמא ; דברו תורה נביאים וחכמים בלשון הואי }

לר"י רק ירך ימין [הירך - המיומנת, בהאבקו - כחובק, נדמה כגוי/כת"ח ויעקב בימינו] לרבנן אף שמאל [מלאך מאחורי יעקב]

גיד נותר - לר"י בנתערבו, שומן הגיד [נהגו איסור], גיד החיצון [מדרבנן רש"י - בתוך הכף ולא עליו] לר"י ג"ה בכזית, לרבנן בריה

{ העלו אבק עד כסא הכבוד ; צדיקים חביב ממונם יותר מגופם ; ת"ח לא יצא יחידי בלילה ; שמש שקעה וזרחה בעבור יעקב ; מעשה סולם ; שירת מלאכים ; כי שרית ; ובגפן שלשה שריגים ; ישראל כגפן נמשלה ; מ"ה צדיקים שהעולם מתקיים בהם (ל' בא"י וט"ו בבבל), ל' צדיקי אוה"ע שמתקיימים עליהם, ל' מצות בני נח ומקיימין ג' }

רש"י צ:

שריפה בנותר רק בראויה לאכילה [יאכל והנותר ישרף]

גמ' צב: - צג:

אין ג"ה בעוף [אין כף (בשר הקולית) עגיל] וספק בעגיל בעוף ולא עגיל בבהמה בשליל לר"מ אסור [בעי שחיטה], לר"י מותר [בבהמה]

שרשי ג"ה לר"מ (שמואל להל') אסור [צה. - מדרבנן], לר"י חותכו בשוה לבשר חלב ג"ה לר"מ מדרבנן אסור עד השורש [מנהג ישראל קדושים], לר"י מותר (לרש"י חותכו בשוה לבשר [מראית עין])

לרב ג"ה למעלה מותר [עץ] ורק קנוקנות (רש"י - גידין דקים שנותנים טעם) אסורין לעולא להיפך [התורה חייבה על עץ, גיד - ולא קנוקנות]

חוטין שבחלב ובכוליא אסורין מדרבנן,

לובן שבתוך הכוליא מח' רבי ור' חייא, לרב אסי ואביי מותר [שעל הכליות - ולא בתוך] (לרש"י להל' לחומרא)

חלב שתחת בשר הכסלים מותר [על הכסלים] (לרש"י ובני אשכנז ה"ה מתחת קרום עב שלמטה) שתחת מתנים אסור [כשהולכת נתגלה]

חלב שעל הקרב = על המסס ובית הכוסות, שעל הכסלים = דקליבוסת, שעל הדקין = אמה משיוצאין מהקיבה

איסור חוטין - דטחול וכפלא (חמשה רש"י - משדרה עד ראשי צלעות החזה) וכוליא [חלב]; ביד ובלחי [דם]

איסור קרום - דטחול (על עוביו מדאו', והשאר מדרבנן) וכפלא וכוליא (עליון מדאו', תחתון מדרבנן) [חלב], דביצי זכר (כשיש בהם שורייקי סומקי) ועל המוח [דם]
ביצי זכר מח' רב אמי ורב אסי אי הוי אבר מה"ח [לא בריין] או לא [חיות - דלא מסריח]
אומצא דאסמיק, ביצי זכר, ורידין אגומרי לרב אחא (להל') מותר [שואב הדם]
לרבינא אסור [צומת הבשר]
ריש כבש ברמץ - אצדדים, אנחיריה שנסתם אסור [דם לא יוצא]
טבח שמשאיר חלב - להלקותו בכזית, לעברו בכשעורה
לר"מ אין טבחין נאמנין על ג"ה וחלב [טירחא לחטט אחרין]
לחכמים נאמנים [כר"י], לל"ב רק בזה"ז נאמנים [הוחזק המנהג כר"מ]

גמ' צד. - צו:

אין שולחין ירך חתוכה עם ג"ה לישראל, לגוי [ימכור לישראל (במקום שמכריזין טריפות וחיתוך
דישראל ידיע, בשאין מכריזין - שמא יתננה בפני ישראל (לרש"י הברייתא לרב אשי חולק [בביתו מי
ראה ולא גזרינן שיקנה], גניבת דעתו (רש"י - להחזיק לו טובה)]
היתר גניבת דעת - כשביל כבודו (רש"י - להודיע לבריות שחביב) [רש"י - גדול כבוד הבריות], בלא"ה היה
עושה, קמטעי נפשיה (לרש"י בסתם (דלא א"ל ואין חזקה))
אין מוכרין נבלות וטרפות לגוי [מתעהו, ימכרנה לישראל (במקום שמכריזין ולא הכריזו, שמא ימכרנה
בפני ישראל)]
לא יאמר לגוי לקנות בשר [יגזול הטבח, שמא מוכרין לו טרפה (במקום שאין מכריזין, כשהכריזו)]
רבי - ברוב טבחי ישראל קונין ממקולין דגוי, לל"ב - אא"כ איתחזק איסורא בשוק [לרש"י - ושמא מכר
להרבה]
רב (רש"י - דלא כהל') - בשר שנתעלם מעין אסור [שמא עורבים חלפוהו מרובא דעלמא]
חוץ מנמצא ביד גוי [רש"י - בחזקת משתמר], בצירא וחתום, יש סימן (חרוזין), טביעות עין
איסור נחוש רק בסומך עליו ממש
{ רב לא נהנה מסעודת רשות; הצליח ג"פ אחר בנין בית ותינוק ואשה הוי סימן }
מצא בגבולין חתיכות בשר - לרב טהורות מנבלה, ללוי מותרות באכילה
טביעות עין עדיף מסימן (סומא באשתו, עדות) חוץ מאבידה [רש"י - דלמא ישקר מחימוד ממון]
לת"ק דחייב על ג"ה כ"ש [בריה] רק חייב על שעל הכף [על כף]
לר"י דבכזית חייב על דכולה ירך [הירך]

גמ' צו: - צז:

ירך שנתבשל בג"ה משערין הגיד כבשר בראשי לפתות,
בנצלה ומליח
בשאר איסורין - ר' יוחנן - כבצל וקפלוט, רבא (להל') - בששים
צלאו בחלבו אסור [מפעפע] חוץ: מכחוש, כוליא בחלבה [הפסק קרום]
רבא - מין בשאינו מינו - בתרומה ליטעם כהן, באיסורא ליטעם קפילא (נחתום גוי - לרש"י - לפי תומו),
כשא"א ובמינו - בששים
ר' חנינא - לל"ק משערין גם הקדרה, לל"ב רק מה שבלעה הקדרה (רש"י - שנתמעט ההיתר בבליעת
הקדרה); רבנן דרב אשי (רש"י להל') - רק מה שלפנינו [גם האיסור נתמעט]
כחל בששים וכחל מן המנין [רש"י - מין היתר] וכחל עצמו אסור [בשר נתן בחלב טעם ושוויה רבנן
כנבלה]
לא משערין במאי דנפק מאיסור אלא בכולו [מנא ידעינן]

רש"י

רש"י קח. - ג"ה/חלב על חתיכה שמקצתה ברוטב - לרש"י אין הרוטב מסייע לבטל א"כ ניצר או כסה להל' - רש"י קט. פסק דמינו במשהו ובחמץ שלא במינו גזר רב אטו מינו [דלא בדילי] רש"י בע"ז - במינו בנ"ט, חוץ: מטבל, יין נסך לפני ע"ז, וחמץ (אפי' שלא במינו במשהו [לא בדילי])

גמ' צח. - צט:

ביצה בלי אפרוח אינה נותנת טעם [כמיה בעלמא]

רב הונא - ביטול ביצה בס"א

חצי זית דאיסור בעי ס' [איסור דרבנן גם בס', חצי שיעור מה"ת] לל"ק ברש"י בר"ג בר רבי - בטל אפי' במ"ה

בר קפרא - לר' חייא ב"א - ביטול בס' [כזרוע בשלה עם האיל משערין עם עצמות] לר' שמואל ב"ר יצחק - בק' [כזרוע בשלה בלי עצמות] [רש"י - עצם לא פליט טעם] (לרש"י לבד מאיסור)

מח' ת"ק ור"ש כזרוע בשלה - לל"ק מח' אם מבשלה מחוברת או מפרידה שלימה ומבשלה ביחד; לל"ב לת"ק בקדרה אחרת, לר"ש ביחד

לר"י מינו לא בטיל, חוץ: מזרוע בשלה, ציר דג טמא [זיעא בעלמא]

רבא - טעם (לרש"י - כל זהו) כעיקר אסור בקדשים [כל אשר יגע בבשרה] חוץ: מזרוע בשלה, לרש"י - חולין (אלא מדרבנן)

מקום חתך דזרוע בשלה מותר

תרומה בשאינו מינו תלוי בנ"ט (לרש"י כשאיסורא בעין בעי ק"א), במינו צריך אינו נ"ט וק"א

ציר דג טמא בטל בקצ"ב

למשנתינו יש בגיד בנ"ט, לר' ישמעאל בריב"ב ור' חנינא וריב"ל ולהל' אין בנ"ט

רש"י צח.

לרש"י - אף בלא יהיב טעם בעי ס'; רש"י - ביהיב טעם החמירו רבנן דלא בטיל

גמ' ק. - ק:

ג"ה שנתערב בגדין כולן אסורין [בריה] וכן חתיכת נבילה ודג טמא בחתיכות [דרכו לימנות, ראויה להתכבד בה]

רב - משנתנה נבלה טעם בחתיכה (רש"י - שהיתה בצדה תמיד, שנתבשלה תחלה עמה) חתיכה נעשת נבלה בלא נתן טעם אינו אוסר - אביי - בקדם וסלק רבא - מינו (דהיתר) כמי שאינו ושאינו מינו רבה

גמ' ק: - קב:

לר"י ג"ה נהג בטמאה וחייב שתיים [איסור חמור דנוהג בבני נח (לפני מ"ת) חל על איסור טמאה] ות"ק ור"ש חולקים [לא יאכלו בני"י את גיד הנשה - ובשרו מותר] לר"ש פטור [אין בגדין בנ"ט]

ג"ה של נבלה לר"מ חייב שתיים

לחכמים א' [אין איסור חל על איסור] חוץ מעולה ושור הנסקל [כריה"ג איסור כולל החמור (איסור

הנאה - לרש"י מוסיף) חל על איסור]

נטמא בשר קדשים ואח"כ נטמא הגוף -

לרבנן חייב [איסור כולל (על טהורות)], לריה"ג פטור [לית ליה]

אבר מה"ח: לר"י ור' אלעזר נהג בטמאין [ר"י - נוהג בבני נח, ר"א - היקש לדם - כל שאתה מצווה על דמו]

לחכמים לישראל בטהורין לבני נח אף טמאין [לא תאכל הנפש עם הבשר - שבשרו מותר]

לר"מ אף אינו נהג בחיה ועוף [וזבחת מבקרך ומצאנך]

רב - בכזית בשר גידין ועצמות [אכילה כתיבה]

רב - חייב על אכילת צפור טמאה בחייה ובמיתתה בכ"ש [כרייה]

לרבי - אין אבר מה"ח בשלימה (רש"י - אלא בשר מה"ח בזית), ור' אלעזר בר"ש חולק [בחייה לאברים
עומדת]

רבא - את"ל מחשבת אוכלין שמה מחשבה יודה רבי בחישוב לאוכלה אבר אבר,
ויודה ר"א בר"ש בחישוב לאוכלה מתה

רש"י קא:

ר"ש לית לי' כולל אפי' באיסור חמור

יו"כ שחל בשבת לריה"ג חייב א' לר' יוסי ב"ר חנינא: רש"י - מאן דלית לי' כולל לית ליה איסור בב"א

גמ' קב: - קג:

בשר מן החי לר' יוחנן לוקה משום לא תאכל נפש עם הבשר (כאבר מה"ח)
לר"ל לוקה משום ובשר בשדה טרפה (כטרפה)

אכל אבר מה"ח מטרפה - לר' יוחנן חייב ב', לר"ל א' [מח' בנטרפה בהולדה אי בחייה לאברים עומדת
וחלין בב"א; אי איסור אבר חל על טרפה [רש"י - דנוהג בבנ"ח]; לאברים עומדת ומח' אי טרפה
שלאח"כ חל על אבר (רש"י - לר"ל תלי וקאי עד שתשחט);

רבא - בנטרפה ע"י תלישת אבר מח' אי לאברים עומדת ואבר מה"ח קודם או בב"א]

אכל חלב מה"ח, מטרפה - מח' ר' חייא בר אבא ור' אבהו אי לר' יוחנן חייב ב' או ג' [מח' כנ"ל (רש"י -
איסור חלב חל בב"א כשנולדה)]

ב' חצאי זית של אבמה"ח - חלקו מבחוץ לר' יוחנן ור"ל פטור [רש"י - חידוש הוא דחייב אגידין ועצמות],
לר' אלעזר חייב [מחוסר קריבה לאו כמחוסר מעשה]

בלעו לחצאין לר' יוחנן חייב [הנאת גרונו - והנשאר בין חניכיים מצטרף (ולא בין שיניים)],
לר"ל פטור [אכילה במעין]

ר' אסי - לר' יוחנן אכל חצי זית והקיא וחזר ואכלו חייב [לאו עיכול, ויש הנאת גרונו (רש"י - היינו
טעימה)] רש"י - וחלקו בחוץ חייב